

Bolje zdravlje, bolji život

**Evropska deklaracija o deci i mladima
sa smetnjama u intelektualnom razvoju
i njihovim porodicama**

Svetska zdravstvena organizacija

KAKVA JE SAD OVO DEKLARACIJA?

Vlade evropskih zemalja su 2010. godine potpisale jedan važan sporazum, koji se zove **Deklaracija o deci i mladima sa smetnjama u intelektualnom razvoju i njihovim porodicama.**

Deklaracija je **spisak obaveza** koje su sve ove zemlje preuzele kako bi deci u tim zemljama bilo bolje.

Deca i mladi sa smetnjama u intelektualnom razvoju su oni kojima je teže da nauče i zapamte stvari nego njihovim vršnjacima, i kojima treba dodatna pomoć i podrška.

Ovde ćemo te upoznati sa svih 10 obaveza iz ove **Deklaracije**, koje je preuzela i naša zemlja.

Mi smo grupa dece i mladih iz Beograda koja se zove **Klub za zdrave promene.**

OBAVEZA 1

Sva deca i mladi
treba da budu bezbedni,
da ih niko ne plaši,
ne uznemirava
i ne povre uje.

OBAVEZA 2

Deca treba da žive u porodici
sa svojim roditeljima
ako je mogu e,
i sa bra om i sestrama.
Trebada žive sa ljudima
koji ih vole i razumeju.

OBAVEZA 3

Deca ne treba da žive u instituciji jer institucija je mesto gde ne žive sa porodicom. Deca treba da žive u obitelji, u krugu porodice, međusobno u svim ostalim ljudima.

OBAVEZA 4

Treba pitati svako dete šta je to što baš njemu treba, jer svako dete je drugačije i posebno i ima drugačije potrebe i želje. Posebno treba saznati šta treba deci sa smetnjama u intelektualnom razvoju.

OBAVEZA 5

Deca sa smetnjama u intelektualnom razvoju trebaju dobru lekarsku brigu, jer mogu da se razbole kao i sva deca, a pored toga treba im i dodatna pomoć .

OBAVEZA 6

Porodice koje imaju decu sa smetnjama u intelektualnom razvoju treba da dobiju podršku i potrebne informacije kako bi mogli bolje da se brinu o svom detetu kome treba pomoć .

OBAVEZA 7

Deci i mladima treba omogućiti da kažu
šta misle o tome gde žive i kako žive,
šta misle o ljudima s kojima žive,
i o tome kako država brine o njima.

OBAVEZA 8

Stručnjaci i lekari
treba da znaju
da sva deca
imaju ista prava,
i treba da razumeju
šta svakom detetu treba,
da rade svoj posao
dobro i savesno
i da za to
bude dobro plaćeni.

OBAVEZA 9

Država treba da organizuje dobru brigu o deci sa smetnjama u intelektualnom razvoju i njihovim porodicama, da brine da li su dobili svu potrebnu pomoć i da li su sva deca zdrava i srećna.

OBAVEZA 10

Treba obezbediti novac da svako dete dobije lekarsku brigu i sve drugo što mu je neophodno. Treba obezbediti novac za brigu o deci sa smetnjama u intelektualnom razvoju jer njima treba dodatna pomoć.

Sa re i na dela / Turning Words into Action

Projekat *Sa re i na dela* u Srbiji sprovodi britanska organizacija Lumos, u saradnji sa Centrom za prava deteta. Kao deo ovog projekta, Centar za prava deteta je osnovao **Klub za zdrave promene**, uz podršku Centra za socijalnu prevenciju GRiG. Ovaj klub ine deca i mladi iz Centra za zaštitu odoj adi, dece i omladine u Beogradu.

ilustracije: Uroš Begovi
prelom: Aleksandar Gubaš
štampa:

Beograd, 2012.

Centar za prava deteta

www.wearelumos.org

www.cpd.org.rs

u saradnji sa:

Ovaj projekat je finansirao Fond za socijalne inovacije Evropske komisije. / This project was funded by the European Commission Social Innovation Fund.